

Puntjes op de i's

Het Canadese Morsan Farms excelleert op velerlei domeinen van het vakgebied

Morsan Farms zorgt voor een nieuwe dimensie in de West-Canadese melkveehouderij. De aanpak op het melkveebedrijf is uiterst professioneel. Alles wordt er tot in de puntjes verzorgd. Streven naar uitmuntendheid is er de bedrijfsfilosofie.

Morsan Farms: twaalf jaar geleden nog volledig onbekend, nu méér dan een begrip in de Canadese melkveehouderij en -fokkerij. Het rijk gevulde bezoekersregister getuigt ervan. Er valt inderdaad veel te bekijken op het bedrijf, zoals een schitterend nieuw stalcomplex, een kalvernursery met klimaatregeling, een 2 x 16 rapid-exitmelkstal voor zes- tot achthonderd koeien, een 2 x 6 visgraatstal voor versgekalfde en bijzondere koeien, zoals de showkoeien, een ziekenboeg, een showstal, een eigen maalderij, een professioneel management met een herdmanager, een voedingsdeskundige, een dierenarts en een marketingmanager.

Van Nederlandse komaf

Morsan Farms is eigendom van Morris Thalen. Thalen (46) groeide op in de westelijke Canadese provincie Brits-Columbia als zoon van een restaurateur, makeelaar en varkenshouder die immigrerde uit uit Drenthe. Na Morris' huwelijk in 1980 met Sandra startten zij een gesloten varkensbedrijf, wat later ook een melkveehandel en weer later een melkveebedrijf. Eerst molken ze 17 koeien in een aanbinstal, later 150 stuks. Vanwege

V.l.n.r. Tomalynn Leduc Della EX 95 (v. Lystel Leduc) en Miss Paradises Presence VG 89 (v. Gibson)

gunstiger melkproductiequota in de provincie Alberta waken ze in 1996 uit naar de huidige locatie te Ponoka aan de voet van de grootste bergketen ter wereld, de Rocky Mountains. Gestart met tweehonderd 'commercial' koeien melkt het bedrijf nu met zes- à achthonderd koeien een quotum vol van 8,5 miljoen liter. 'De gemiddelde jaarproductie over 2006 bedroeg afgerond 12.000 kg melk met 3,8% vet en 3,28% eiwit in drie melkbeurten.' 'Het aantal koeien varieert volgens de aan- en verkoopmogelijkheden van de koeien', vertelt Chris Parry, marketing-

manager op Morsan Farms. 'Tweejaarlijks organiseren we zelf een grote veiling. Vorige kerst molken we bijvoorbeeld nog duizend dieren, in juni daarna slechts zeshonderd.'

Vijfpoot basis hoge productie

De stalfaciliteiten vormen naast het management, de genetica, de voeding en de gezondheid de vijfpoot voor de hoge productie op het bedrijf. Zo is er de kalvernursery met klimaatregeling waar men zonder toegangscodes niet inkomt. 'Een bescherming tegen ongewenste bezo-

kers', legt Parry uit. 'In de nursery zijn zes kamers voor een totaal van 208 kalveren die er verblijven tot twaalf weken ouderdom in individuele, ingestrooide boxen. De dieren worden tweemaal daags gevoerd met ter plaatse gepasteuriseerde volle melk van koeien met bijvoorbeeld een te hoog celgetal.' Er wordt een all-in-all-outpolitiek gevoerd. De kalveren verhuizen na de nursery naar de opfokstallen op een andere locatie verderop waar ze in groepen worden gehuisvest. De melkkoeien verblijven in ligboxenstallen met automatische opening van de nok. De boxen hebben een matrasbedekking en worden dagelijks ingestrooid met zaagsel. 'Geen hoge productie zonder maximaal koecomfort', geeft Parry als verklaring voor de dubbele bodembedekking. De koeien zijn in acht groepen verdeeld, zeven melkgevende groepen en één droogstaande groep. Het tmr-rantsoen op basis van voordroogkuil van lu-

zerner en gerst verschilt per productie-groep. Er zijn vier rantsoenen naar gelang het fysiologische stadium van de koeien: droogstand, versgekalfd, midden-lactatie en close up. Er wordt maximaal gebruikgemaakt van het eigen gewonnen ruwvoer op de duizend hectare die het bedrijf bezit. De eigen maalderij voorziet de dieren van elke groep van het nodige krachtvoer dat in het tmr-rantsoen wordt gemengd. De dieren worden een maal per dag gevoerd. Wel wordt zeven maal per dag het voer opnieuw voorgeschoven. 'Er bestaat geen toverkunst om tot een hoge melkproductie te komen', zegt Parry, 'Fok goede koeien, verzorg ze goed en voed ze goed.'

Ook mooie koeien aanwezig

Mooie koeien zijn er ook op Morsan Farms: twintig dieren zijn met excellent ingeschreven. Deze worden om de zes weken benut voor embryo-winning. Vijftig procent van de embryo's wordt verkocht, de andere helft wordt ter plaatse ingeplant. Morris Thalen kocht zijn eerste 'pure-bred' holsteins in 1998. De afkomst was Amerikaans of Canadees. Onder hen Whatcom Flolude, een Preludedochter die terugvoert op vijf generaties VG-moeders en die als eerste het predicaat excellent zou krijgen te Ponoka. Sinds die tijd is de aankoop van elitemateriaal in hoog tempo voortgezet. De stal telt momenteel niet minder dan vijf nationale kampioenes, waaronder Tomalynn Leduc Della EX 95 (v. Lystel Leduc). 'Maar de aankopen zijn nu teruggedraaid', vertelt Chris Parry, die ook verantwoordelijk is voor wat heden ten dage doorgaat als Canada's beste showteam. 'Als we nu nog iets aankopen moet het heel bijzonder zijn.' Par-

- 1 Met het nieuwe stalcomplex werd gestart in 1996
- 2 Voor de speciale kalvernursery voor 208 kalveren is een toegangscodes vereist
- 3 De jongveeopfok, 1800 stuks, geschiedt grotendeels in de openlucht
- 4 2 x 16 rapid-exitmelkstal voor de melkkoeien
- 5 In de ligboxenstal liggen de koeien op een laagje zaagsel en op koematrassen
- 6 Chris Parry (tweede van links), Sandra en Morris Thalen en hun medewerkers

ry vertelt er nog bij dat Morsan Farms momenteel een vijftiental stieren op de ki bij Semex of Alta heeft staan. 'Onder andere zonen van Comestar Stormatic, die hier prima werk heeft afgeleverd.' Onder de topkoeien op Morsan Farms vinden we Miss Paradises Presence VG 89, de favoriete koe van Morris Thalen. 'Zij is een Gibsondochter uit Vandyk-K Integrity Paradise EX 96.' Een andere favoriete koe van Thalen was Ocean-View Durham Doris EX 94 (Regancrest Elton Durham x Creek Airliner Doreen EX 90). Was, want Doris moest afgevoerd worden. Morris Thalen kocht Doris aan als jonge koe. Dankzij intensieve embryo-winning is haar genetica nog in de veestapel aanwezig, zoals in Red Head Doris, een Starfirevaarskalfje uit Doris. Ladino Park Talent, Stanhope Souvereign, Sandy Valley Bolton, Picston Shottle, Erbacres Damion, Far-O-La Debbie-Jo Drake en Windy-Knoll-View Pronto waren het afgelopen jaar de meest benutte stieren op het bedrijf. 'We proberen gemiddeld genomen voor maximaal vijf fokstieren per jaar te gaan en enkele proefstieren', vertelt Parry. 'We selecteren hierbij op beenwerk, uiers en exterieur. Melkproductie is niet zo belangrijk meer als criterium. Er is nog weinig verschil tussen de stieren. Voor elke koe passen we een compensatieparing toe op grond van drie minder scorende kenmerken. Neen, hiervoor geen special softwareprogramma, wel onze hersenen!'

Guy Nantier